

Forslag

til

Lov om ændring i lov om erhvervsvejledning.

Fremsat den 22. januar 1958 af *arbejds- og boligministeren*.

Til § 9 i lov nr. 86 af 31. marts 1953 om erhvervsvejledning føjes som stk. 2:

Nærværende lov bliver at optage til fornyet revision senest i folketingsåret 1961-62.

Bemærkninger til lovforslaget.

I § 9 i lov nr. 86 af 31. marts 1953 om erhvervsvejledning bestemtes, at loven, som trådte i kraft den 1. oktober 1953, skal optages til revision senest i den ordinære rigsdagssamling 1956-57.

På grund af omfattende forarbejder og drøftelser med bevillingsmyndighederne blev en landsomfattende erhvervsvejledning først ført ud i livet pr. 1. oktober 1955, og under hensyn til, at hverken skolemyndighederne eller arbejdsanvisningsmyndighederne på det tidspunkt, da loven skulle revideres, lå inde med tilstrækkeligt erfaringsmateriale til bedømmelse af lovens virkninger i praksis, fremsatte økonomi- og arbejdsministeren den 16. januar 1957 forslag til lov om udskydelse af revision af lov om erhvervsvejledning til folketingsåret 1958-59. Det af folketingsrådet til forslaget behandling nedsatte udvalg indstillede herefter i sin betænkning af 26. marts 1957 lovforslaget til vedtagelse, dog med den af økonomi- og arbejdsministeren tiltrådte ændring, at lovrevisionen skulle finde sted i folketingsåret 1957-58 i stedet for i 1958-59. Folketinget vedtog derefter forslaget, som ophøjedes til lov den 12. april 1957.

Som baggrund for de betragtninger, som nedenfor er anført med henblik på erhvervsvejledningen i den nærmeste fremtid, skal først anføres nogle talmæssige oplysninger om erhvervsvejledningslovens gennemførelse i praksis, idet hovedvægten lægges på skoleåret 1. juli 1956 til den 30. juni 1957; de tilsvarende tal for det forudgående skoleår (1. juli 1955 til 30. juni 1956) — i hvilken periode der kun har været mulighed for gennemførelse af en landsomfattende erhvervsvejledning i tiden 1. oktober 1955 til 30. juni 1956 — er anført i parentes.

Erhvervsorientering ved erhvervsvejleder har fundet sted i knapt 1 000 (500) skoler svarende til ca. 28 pct. (14 pct.) af samtlige skoler med afgangsklasser i landet. Erhvervsorienteringen har ligesom året forud været mest intensiv inden for skolerne i købstæder og kommuner med bymæssig bebyggelse med over 1 500 indbyggere, idet der i i alt ca. 50 pct. (30-44 pct.) af skolerne i disse kommuner mod ca. 21 pct. (8 pct.) af skolerne i landdistrikterne har været iværksat erhvervsorientering i afgangsklasserne. I alt er ca. 40 000 (25 000) børn blevet erhvervsorienteret, og når henses til, at i alt ca. 8 000 (4 000) unge herudover har fået en orientering enten ved fagfolk eller i forbindelse med forældremøder, vil det sige, at ca. 48 000 (30 000) unge svarende til ca. 75 pct. (50 pct.) af unge udgået af afgangsklasserne har modtaget en eller anden form for erhvervsorientering.

En undersøgelse af, i hvilke skoleklasser orienteringen har fundet sted, har vist, at ca. 5 200 (4 000) elever i realklasser, ca. 10 000 (6 000) elever i eksamensmellemskoleklasser og ca. 24 000 (14 000) elever i frimellemskoleklasser og landsby-skolens hovedskoler har fået erhvervsorientering. Godt 400 (ca. 300) gymnasiaster har fået orientering i selve skolen, medens et betydeligt antal gymnasiaster ud over de 400 har deltaget i kollektiv orientering ved fagfolk (i Århus, Horsens, Randers, Kolding, Herning, Varde, Esbjerg, Ribe, Odense, Svendborg og Nyborg).

Af de ca. 40 000 (25 000) elever, som i skolen har modtaget erhvervsorientering af erhvervsvejledere, var ca. 25 000 (ca. 16 000) i forvejen orienteret af skolen.

For så vidt angår *den individuelle rådgivning* bemærkes, at der i skoleåret 1956-57 er ydet sådan rådgivning til i alt 7 785 (5 347) skolesøgende unge, heraf 2 088 (1 461) piger. I købstadkommuner og kommuner med bymæssig bebyggelse med over 1 500 indbyggere er der ydet rådgivning til 6 560 (4 859) skolesøgende unge og i de egentlige landkommuner til 1 225 (488) skolesøgende unge.

Når det tages i betragtning, at den offentlige erhvervsvejledning først blev gjort landsomfattende fra den 1. oktober 1955, må den stedfundne udvikling i arbejdet med erhvervsvejledning anses for ret tilfredsstillende. For landdistrikternes vedkommende lader erhvervsvejledningslovens udnyttelse dog meget tilbage at ønske; det må herved erindres, at netop landdistrikternes unge kun i ringe grad har adgang til umiddelbare indtryk af erhvervslivet uden for landbruget. For byerne og de bymæssige bebyggelser er en videre udnyttelse af erhvervsvejledningen dog også særdeles ønskelig. Dette gælder i særlig grad i de nærmest kommende år, hvor de store årgange skal finde deres plads på arbejdsmarkedet.

Med henblik på den forestående revision af erhvervsvejledningsloven har arbejdsministeriet fra en række af arbejdsmarkedets og erhvervslivets organisationer udbedt sig oplysning om disses syn på erhvervsvejledningens hidtidige virke og de linjer, som efter organisationernes mening bør følges i erhvervsvejledningsarbejdet. Man har endvidere fra arbejdsmarkedskommissionen modtaget en skrivelse af 14. juni 1957, hvori kommissionen går ind for en udbygning af erhvervsvejledningen.

Af de fremkomne synspunkter skal man fremhæve, at De samvirkende Fagforbund efter forudgående forhandling med Dansk Arbejdsmands Forbund, Dansk Smede- og Maskinarbejder Forbund og Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark i enighed med disse organisationer har foreslået, at det gøres til en pligt for skolerne at lade en erhvervsvejleder afholde erhvervsoplysende foredrag for eller føre samtaler af erhvervsvejledende karakter med eleverne i de offentlige skolers afgangsklasser.

I overensstemmelse hermed har De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund foreslået, at erhvervsvejledningslovens § 3, stk. 1, ændres således, at ordene „såfremt der fra vedkommende offentlige skoles ledelse fremsættes ønske herom over for det pågældende arbejdsanvisningskontor“ udgår af loven.

Arbejdsministeriet finder også for sit vedkom-

mende at måtte understrege betydningen af, at der gives samtlige elever i skolernes afgangsklasser erhvervsorientering, således at denne orientering, såfremt eleven ønsker det, følges op med individuel rådgivning ved en erhvervsvejleder. Man er imidlertid betænkelig ved på indeværende tidspunkt at foreslå en ændret affattelse af loven, hvorved skolerne *forpligtes* til at benytte sig af den offentlige erhvervsvejledning ved erhvervsorientering af eleverne i skolen. Arbejdsministeriet lægger herved vægt på, at man ikke i de godt 2 år, erhvervsvejledningsloven har virket, kan have indhøstet tilstrækkelige erfaringer til at tage stilling til spørgsmålet. Hertil kommer — hvad man finder særlig grund til at understrege — at der inden for disse 2 år er sket en betydelig udvidelse af den kreds af unge, som drager fordel af erhvervsvejledningen, og at denne udvikling har fundet sted på grundlag af et *frivilligt* samarbejde mellem skolerne og den offentlige erhvervsvejledning. Det er arbejdsministeriets opfattelse, at denne udvikling inden for den gældende lovs rammer bør have mulighed for at komme til fuld udfoldelse, før der tages stilling til spørgsmålet om skolens eventuelle forpligtelse over for den offentlige erhvervsvejledning, idet man ikke kan se bort fra, at det tilsigtede mål kan nås ved et fortsat frivilligt samarbejde mellem skolerne og erhvervsvejlederne ved de offentlige arbejdsanvisningskontorer.

Man må imidlertid gøre sig klart, at en videreførelse og intensivering af udviklingen på et for de store årgange så vigtigt område som erhvervsvejledningen kræver en øget indsats såvel af skolerne som af de offentlige arbejdsanvisningskontorer.

Undervisningsministeriet er enig i de af arbejdsministeriet anlagte synspunkter og har givet tilsagn om at ville medvirke ved en intensivering af erhvervsvejledningen og herunder give fornøden vejledning til skolerne.

For arbejdsministeriets vedkommende regner man — med forbehold af bevillingsmyndighedernes tilslutning — med en udbygning af arbejdsdirektoratets og de offentlige arbejdsanvisningskontorers afdelinger for erhvervsvejledning, der vil medføre en udgiftsforøgelse for staten på omkring 300 000 kr. for hvert af finansårene 1958-59 og 1959-60. Herved opnås, at antallet af erhvervsvejledere vil kunne sættes op i fornødent omfang, ligesom det nødvendige grundlag for en udbygning af arbejdsdirektoratets afdeling for erhvervsvejledning og af de psykotekniske prøver vil være til stede.